

Wevelgems dialect -> NL

Dit woordenboek Wevelgems bevat 115 gezegden, 519 woorden en 16 opmerkingen.

115 gezegden

- 'k ben 't gat of - ik ben doodop
- 'k ben der bolwoirde van - het wordt mij te veel (lawaaï, complexe uitleg)
- 'k ben leen'n en lett'n gekrakt - ik ben geradbraakt
- 'k ben lik 'n flutse - ik voel me maar zwakjes
- 'k ben nog nie beskit - ik heb nog niets vernomen
- 'k ben plukke - ik ben bekaf
- 'k ben ût min smeete - ik ben van mijn melk
- 'k goa mie gan ontzeil'n - ik ga mij omkleden
- 'k goa nie lange lett'n - ik blijf niet lang
- 'k Goa nie lange lett'n. - Ik zal niet lang blijven.
- 'k krjège doa ne skjèv'n - ik werd daar afgesnauwd
- 'k loate voar'n ... - ik heb het dan nog niet eens over ...
- 'k loate voar'n dak da zoe doen - laat staan dat ik dat zou doen
- 'k wit 's wonder - ik ben benieuwd, ik vraag het mij af
- 'k wo nog mo gewillig ... - ik was nog maar net ...
- 'n kart sjanse get - eventjes geluk gehad
- 'n kieken zonder kop - een dwaas persoon
- 't e 't jiwig leev'n aam'm - er komt maar geen einde aan
- 't e doa ol krotte en koempanie - het is daar heel armoedig
- 't e gjèn keure - ach zo, dat is de reden of oorzaak
- 't e mollejoeng'n an 't spugen - wolkbreuk
- 't e na de wuppe - het is om zeep, naar de knoppen
- 't e van nu en ton en nwoit - uitstelgedrag vertonen
- 't es an 't zjèver'n - het is aan het motregen
- 't foetert oe gin kant'n - het werkt helemaal niet
- 't lacht lik 'n paptarte - een lachende baby (of klein kind)
- 't ligt er vingerdikke ip - het is onmiskenbaar
- 't ligt ier ol in astrabansje - alles ligt hier overhoop
- 't Lopt van de skippe - Het loopt de spuigaten uit
- 't spuugt mollejoeng'n - een plensbui
- 't tocht mie lik - dat had ik ook al gedacht
- 't tocht mie lik - ik had al zo'n vermoeden
- an den ols elpen (ols = hals) - om zeep helpen
- Besann't niet? Van gjèn kant'n! - Geeft het niet? Helemaal niet!
- da foetert niet, van gin kant'n - dat werkt niet, op geen enkele manier
- dad e toch olle miens'n te vele - dat is toch veel te veel
- Dad es anderske patee - Dat is moeilijker / erger dan verwacht
- de 'Platse' - de 'Grote Markt' in Wevelgem
- eet'n lik nen diekedelver - grote hoeveelheden eten
- eet'n lik nen diekedelver - veel eten
- Ester gin belet? - Kom ik niet ongelegen?
- fiegeplat - zo plat als een vijg
- ge goat dad un bitsje moet'n èèr'n - je zult dit even moeten verdragen, doorstaan
- ge goat er moet'n joen leen'n an leg'n - je zult je extra moeten inspannen
- ge keunt em deur 't gotegat trek'n - iemand die heel mager is

- ge keunt em deur 't gotegat trek'n (gotegat = aansluiting afvoerpijp aan dakgoot) - Hij is heel mager
- ge keunt ermee nen boer van zin pèrd sloan - om aan te geven dat iets heel stevig is
- Ge moe ne kjè ip zuk'n karre rien - Kom dat tegen
- ge moed ier 't zwin nie kom'n ofgeev'n - hou op met die onbeleefdheid
- ge moed ier nie van joene bèr kom'm maak'n - je moet hier je boosheid niet komen ventileren
- ge moet doavwoaren van 'n pèrd geet'n èn - wat een waanidee
- gè nu wel 'n flutse begoan - wat een flater
- ge ziet der versnuusterd ut - je ziet er onverzorgd, niet uitgeslapen uit
- geld breek'n med amers (geld breken met hamers) - iets onnodig vervangen
- gie, me joe lange skinkels - jij, met je lange benen
- gif moa sjetje, gif moa buzze - zet er maar vaart achter
- ginne naagel voer an zin gat te skart'n - berooid zijn
- in 'n skoffelskeute - haastig tewerkgaan
- in ne strek vol'n - achterover vallen (figuurlijk)
- in nen oai en nen droai - van het ene moment op het andere
- ip de skrip - op het allerlaatste moment
- ip en ten'n - geradbraakt
- ip zin navenante - op dezelfde wijze
- J'èt an zinne rekker - Hij is de klos
- J' e de pist' in - Hij is vertrokken, ervandoor
- j' e nie van achter de vieren - hij is bij de pinken
- j' èt de koede puf - iemand zonder wilskracht
- j'e were an't loaj'n - hij is weer te enthousiast bezig
- j'è zinne lepel weggesmeet'n - hij is overleden
- j'èt er ginne lek an - in de verste verte niet kunnen evenaren
- j'èter zin pluk an - het is een lastig karwei
- je begoart van kromm'n oas - hij doet alsof er niets aan de hand is
- je kiekt elderwoars - hij wendt de blik af
- Je lopt brobbels of - Hij is aan het knoeien
- je lopt of lik 'n bobine - onophoudelijk blijven praten
- Je zoe gin ges verleg'n (ges = hier: grassprietje) - Hij is heel lui
- jin me 'n zjèmne tote (zjèm = honing) - iemand die niet oprecht is
- joen bwointjes nog niet te wjèke leg'n - jouw verwachtingen niet te hoog instellen
- kgoa da ne kjè in zin/eur soepe droajn - ik zal hem/haar erop attent maken
- kowf van Mozes - domoor
- lik een iengeltje dad in min kele pist - een heel verfrissend drankje
- me vele vuvv'n en zess'n - met veel (onnodige) uitleg
- na bacht'n goan, na de koer goan - naar het toilet gaan
- ne snak en 'n beete krieg'n - afgesnauwd worden
- nen bedorv'n stront - rotverwend
- nie te vele parlesanten, begunt d'ran - stop met je flauwekul hierover, begin er aan
- nul de bott'n - helemaal niets
- oe skit dadde - hoe zit dat
- ol da mie dienkt, ... - voor zover ik weet, ...
- pak joen akkerbielzj'n mee en zet het an - neem jouw karig bezit mee en vertrek
- paljas parteir slaap'm - op de grond slapen
- plèn van ... (miserie, vrekkingheid, ...) - louter uit ... (+ reden)
- seboird - volgens de regels van de kunst
- skwoine van verre mo verre van skwoine - mooi van veraf, van dichtbij echter ...
- slag oem slinger werk'n - onophoudelijk in de weer zijn
- smoet joen kiet'n moar in - bereid je maar voor op lastig werk
- Te stok en te messe stoan - Een strijdvaardige houding aannemen
- Terte 't moar an - Stap maar op

- tuss'n doenker'n en kloar'n - bij valavond
- van de weerbots - als reactie
- van tiene neegne - hoogstwaarschijnlijk
- voe de koliek'n van te krieg'n - om gek van te worden
- voe wiens nen illigen moet dadde (illigen = heilige) - waarvoor is dat nodig
- Vraagt er nog jinigte ten iptelle - Bestel er nog enkele surplus
- Wuk e mie da voe 'n twodde - Wat is me dat voor iets
- Z' èn doa gin dère van - Dit is voor hen niet nadelig, het kan geen kwaad
- z'èn mie doa bie den buk gezet - ik ben daar belazerd
- ze zin zoe zot lik 'n espe - de kinderen zijn erg opgewonden
- zin karre kjèr'n - zijn mening wijzigen
- zin puuste skèr'n - er stilletjes vanonder muizen
- zin puuste skeur'n - Er ongemerkt vandoor gaan
- zinnen oarink è nie gebrad (oarink = haring) - zijn plannetje is mislukt
- zinnen stèrt intrek'n - terugkeren op een genomen beslissing
- zoe zwort lik Potsje Rol - groezelig, bestoft, bevuild
- Zuk jin me 'n tote voer ip te skip'n - een hond met een lelijke kop

519 woorden

- 'n pwoite - een handvol
- 'n pwoite - handvol
- 'n twiene - iemand
- 'n twodde - iets
- 't e gin avanse - het lukt niet
- 't e gin woa, 't e nie woa - het is niet waar
- 't e tid dat 't ut e - het mag nu wel beëindigd worden
- 't kakkernest - de jongste van het gezin
- 't trekt ier - het tocht hier
- 't vertrek, na bacht'n goan - het toilet, naar het toilet gaan
- (ave)rulle - meikever
- (ba)toet - toch wel
- (froai zin) zulle, (nie roep'n) njè, ('t e genoeg) wè - tussenwerpsels, stopwoorden
- (in)tert'n, (ip)tert'n - ergens in of op stappen
- (plukke)vort - rot
- (snot)vollinge - verkoudheid
- (vis)perse - vishengel
- aage - haag
- aalput, aale - beerput, beer
- aaveriks, kontroarie - tegendraads, verkeerd
- affeseer'n - snel opschieten
- akkerbielzj'n - schamele persoonlijke bezittingen
- akkerbielzjen - spullen, rommel, boeltje, goedje
- akketesse - een heks van een vrouw
- allee - overloop (van een trap)
- amballeer'n - inpakken
- an d'and - binnen handbereik
- andzjoen - ui
- anker'n - hunkeren naar, hevig verlangen
- antaave - handvat
- antidd'n - op tijd
- antidden - tijdig, op tijd

- arlozje - horloge
- arzjantière - vitrinekast
- assiete - plat bord
- astrabansje - wanorde
- barbeteuze - rompertje, pakje voor baby's
- barriere - slagboom
- barvoets - op blote voeten
- basje - dekzeil
- bassing - afwasteil
- bassing - kom waarin de vaat gedaan wordt
- bavette - slabbetje
- bazatse - reistas (over schouder gedragen zak)
- bedwoim'm - aandampen, beslaan
- beestjèn - intussen, ondertussen
- bèir'n - boter zacht maken
- bekkenjèl - mond (van een hond)
- bekkenjèl - muil, grote mond (letterlijk)
- bemokkeld - licht bevuild (kledingstuk)
- bemokkeld - onfris, gebruikt, licht vervuild voorwerp
- bendig - spaarzaam
- berlu - overstuur
- biekan - bijna
- bing - badkuip
- binst - terwijl
- bitter - rond dwarrelende roetdeeltjes bij een open vuur
- bizze - regenbui (plots en hevig)
- bizze - stortbui
- blagoaj(maaker) - pocher, opschepper
- blekk'n - heel boos kijken
- blekk'n - kwaad kijken
- blène - blaar
- blètkoese - iemand die vlug weent
- bloelink - bloedworst
- bloemeirde - potgrond
- boai - pullover
- boaj - trui
- boardejoengske - kus van persoon met stoppelbaard
- bobine - garenklos
- bofulder - grote eter
- bofulder, bukstoabie eet'n - stevige eter, stevig eten
- bolwoirde zin - niet meer kunnen aanhoren
- brieljoeng - steenpuin
- briel'n - knoeien
- brielpot - knoeier
- brjèn'n - smeren (een boterham)
- brokke verskjèn - in stukken uiteen
- brokke verskjèn - volledig uiteen
- bruzelinge, bruzel'n - kruimels, kruimelen
- busselstèirt - borstelsteel
- buzestove - Leuvense kachel
- carbeurelucht - acetyleenlamp
- carriere - aardeweg
- dacheure - loon, wedde

- daglucht - fluorescentielamp
- dalle - tegel van voetpad
- dam - trottoir, voetpad
- de kozientjes - jicht
- den ilt - de helft
- dendeen (m), dedie (v) - deze persoon
- die plant'n stoan vei - gezonde plantengroei
- dikkers - frequent, vaak
- doavansweege - bijgevolg
- doavanswille - daarom
- doef - drukkend warm weer
- doeninge - groot huis
- dommestiek - helper bij een zelfstandige
- dresse - lage brede kast
- drjèl'n - strelen
- drjèlke - aaitje
- droajneepe - iemand stevig in de huid knijpen
- duts - sukkel
- ebbelik, nen ebbelikken - onvriendelijk, hooghartig, iemand die _ is
- een tumelète maak'n - vallen
- effenip - voortdurend, de ene na de andere
- elletutte - elleboog
- emelbjèstsje - lieveheersbeestje
- èn ('k è, g' èt, j' èt, z' èt, m' èn, g' èt, z' èn) - hebben
- én'sténs - over de volledige lengte
- ertefrett'n, ertefretter - zeuren, zeurpiet
- èsel'n - aarzelen
- fabrin'n - bakkebaarden
- fernin - ongedierte op planten
- fernin - plantenetende insecten (verzamelnaam)
- fersette - vork
- fietsjefatsjerie - prullaria
- flaske, flasselke - fles, flesje
- flèter, klets - oorveeg
- flieflodder - vlinder
- flosj - kwast
- freez'n - aardbeien
- frieng, friengs, frieng'n - rem, mv, ww
- frott'n - wrijven
- frotter, plakker - slow (dans)
- furte - gril, kuur, boze bui
- gabbe - gapende wonde
- galosj'n - lage rubber schoenen
- gelekt - heel netjes
- gepint - keurig uitgedost (ook voor versierde kerstboom)
- gerinneweerd - geruïneerd
- gerre - kier
- gert! - opzij! uit de weg!
- geskrankt, top en ès - boven onder, boven onder gerangschikt
- gett'n - slobkousen
- getwoirteld - zonder smaak voor combinatie aangekleed
- geute - gietzijzer
- gie, widder, gidder, zidder - jij, wij, jullie, zij

- ginappel - sinaasappel
- gjèstuh - leuk
- gloariewoig'n - knikkebollen
- goekommet'ut - zonder nadenken
- goekommetut - zomaar, op goed geluk
- grèt'n - uitlachen
- grjèt doen - klaarmaken
- hèldig, ne hèldigoard - kloek, stevig, fors gebouwd persoon
- iele - leeg
- iengsel - veerunster
- in de foeng (uit Frans: 'au fond') - feitelijk
- in den dùk - stiekem
- ingssel - hangweegschaal, veerunster
- innevljès - kippenvel
- innewoars, uttewoars - naar achter, naar voor (plaatsbepaling)
- ip zinnen / euren uk zitt'n - hurken
- ipperlucht - verluchttingsraampje
- ipsulfer'n - aansmeren
- ipsulfer'n - opzadelen met
- izzermarsjang - schroothandelaar
- j'/z' es getieketakt (om dit te doen) - onweerstaanbare neiging
- jawadde, jadadde (gie) - het is me wat
- jèsterling'n - vroege aardappelen
- jeun'n - gunnen
- jin me' n franke tote - vrijpostig iemand, onbeschaamd
- jin med'n gebreide maage - iemand die veel kan eten
- ka(r)nasjère - boekentas
- kaave - schoorsteen
- kabaa - boodschappentas
- kakment'n - doopsuiker
- kaliesje - drop
- kaliesjestok - zoethout
- kallefoater'n - opknapwerkje uitvoeren
- kalleping - zakboekje
- kalleping (van frans: calepin) - notitieboekje
- kammelot - minderwaardige kwaliteit
- kammelot - van minderwaardige kwaliteit
- kaoetsjoe bott'n - rubber laarzen
- kappel'n - kaarten schudden (bij kaartspel)
- kappel'n - schudden (van kaarten bij kaartspel)
- karote - wortel
- kattekop - lamphouder (fitting) met stopcontact
- kèrepap - karnemelk
- ketel - emmer
- kissak - viezerik
- kjère kjè weere - kom eens terug
- kjèt'n - aardappelscheuten
- klakkebusse - proppenschieter
- klakkenat - doorweekt, uitgeregend
- klakwastsje - niet veel om te wassen
- klap'n, koet'n - babbelen
- kliesters - bloembollen
- kloef'n - klompen

- klunten oliebrwoid - stommeling, kluns
- klutter'n - bibberen
- klutteringe - kleingeld
- knoezels - enkels
- kobbe, kobbenette - spin, spinneweb
- kobbejaager - bezem met extra lange steel
- kodde - staart van een hond
- koeiwôge - spiegelei
- koetenansje - gepraat, gebabbel
- kontekraafs - verkeerd, net tegenovergesteld tework gaan
- koolkitte, melkkitte - kolenemmer, melkemmer
- kootraalzje - langs achter aangebouwde schuurtjes, hokjes
- kootsjeflût - huisjesslak
- korbejaar - begrafenisauto
- korbejaar - lijkwagen
- kornisse - dakgoot
- kortewaag'n - kruiwagen
- kossie, kositsestjèn'n - kassei, kasseistenen
- koteraak - kachelpook
- kovuls'n - toeval, epilepsie aanval
- kozzie (van 'cosy corner') - hoeksofa
- krebbebit'n - overdreven zuinig zijn
- krebbebiter - gierig persoon
- krebbebitter - gierigaard
- kreijoeng - potlood
- krotmarsjang - handelaar in vlasafval
- krwoiz'n - spaarrente
- kupe - ton
- kurremul - verkruimeld, tot stof vergaan
- kuuskienge - poetsvrouw
- kuuwke - voorgekauwd voedsel (voor baby's)
- kwelm - vervuiling door opstekend grondwater
- kwèste - ruzie
- kwoawillewerk - veroorzaakt door slechte intenties
- lange skienkels - lange benen
- lanse - tuinslang
- lattestwoir - rolluik
- lattestwoirs - rolluiken
- leevaert - verse haring
- letter - weinig
- letter (te) - weinig (te)
- likske - druppeltje (van druppelteller)
- loaj'n - hoge woord voeren, overdrijven
- lochtink - tuin
- lokk'n - duimzuigen
- lucht - lamp, gloeilamp, peertje
- lutte - luie vrouw
- lutte - passieve vrouw
- lutte - slappe koffie
- lwôge - zeepsop (om te poetsen)
- maf'n - slapen
- mager tsjuke, rebbekot - erg mager persoon
- marbel, bollekette - knikker, grote knikker

- marteko - zweepje
- masse - veel, groot aantal
- me ruze (me = met = 'e' van 'fel') - nauwelijks, met moeite
- melkkitte, koolkitte - melkemmer, kolenemmer
- men ne kjè - kom eens
- mente - bonbon
- meziele - warempel, zowaar
- mitter - aarsmade
- moaneskitter - bromvlieg
- moarte - meid
- mol - bof (dikoer)
- mûte - vogelkooi
- muugitt'n - lelietjes-van-dalen
- mwôir - fluitketel
- mwois'n, mwoisker, vermwois'n - prutsen, prutser, stuk maken
- nafte - benzine
- ne pút - kikker
- nen dent maak'n - tuinafval verbranden
- nen ebbelik'n - onaangenaam persoon
- nen oazoard - een koopje
- nen tid moet'n èèr'n - even moeten verdragen
- nes - vochtig, niet uitgedroogd
- nete (vr.), netebuk (m.) - pestkopje
- neves, neffes - naast
- nievers - nergens
- nu en ton - af en toe
- ochottekes (toch) - ocharme
- oed karjot - oud voertuig (auto, fiets, ...)
- oemettekjè - plots
- oeeverre - ongeveer
- oewest me gie - hoe gaat het met jou
- ollemaale - iedereen
- ollichte - binnenkort
- ollichte - weldra
- oltegoare - iedereen samen
- olteroasje - ontroering
- ommettekjè - plots
- oor - modder
- oosan, oltid - altijd
- ort'n - luisteren
- otemets - eventueel, soms, misschien (in vragende zinnen)
- overans - om beurten
- overkoemste - bezoek
- overkomste - bezoek
- palulle - pannenkoek
- patêns'n - rolschaatsen
- patjêlke - kroonkurk
- patjêlke, (bier)ulleke - kroonkurk
- peele, peel'n - schil, schillen (mv. en ww.)
- pèirdegedacht - idée fixe
- peirdemanèzje - draaimolen
- pèirdemanèzje - paardenmolen, draaimolen
- pekk'n - laat opblijven, nachtje uitgaan

- pekkel - fietssteun
- pekkel, pekkel'n - bikkel, bikkelen
- pennemes - zakmes
- pennepisse - peperkoek
- pèrdemanèzje - paardjesmolen
- perstol - paardestal
- pertank - nochtans
- petattebloeme - aardappel(zet)meel
- petatteskeldre - aardappelmes
- piejoanekes - stilletjes aan
- piekezot - schoppenboer (kaartspel)
- piepeklutser - flauwe plezante
- pieper'n - zoenen
- pierewoaiër - losbol
- pietsjikk'n - hinken
- pileboet rechte - perfect recht
- pint'oane - parelhoen
- pissebloeme, beddepisser - paardenbloem
- plaffeteur'n - luiken aan het raam
- plaffeteur'n - vensterluiken
- plak - nummerplaat, autokenteken
- plakiester - grote vlek
- plakk'n, papier'n - behangen
- plakker - pleister
- plakker - stukadoor
- plakwoaiër - vlieger
- plète, kletsekop - kaal hoofd
- pleute - deugnietje
- pleute - guitig kind
- pliejangske - vouwstoeltje
- plwoist'n - erwten doppen, puntjes van boontjes verwijderen, ...
- poane - ribfluweel
- poaters - cassis (zwarte bessen)
- poemp'of - uitgeput
- poepgoaj - vervelend persoon
- poesuker - kandij, bruine suiker
- pret - prei
- preus - fier
- preusslag - tonen dat je iets beter kunt
- puff'n - boeren
- pulle - drinkbus
- pupekop - verbreed einde doodlopende straat
- puterek - kikkerdril
- ramasseer'n - bijeenzamelen, samenrapen
- ramulte - herrie, tumult, opstootje, rel
- reek'an - steeds opnieuw
- render - schommel
- rennepêird - schommelpaard
- rie'kwoird'n - veters
- roeper - adamsappel
- rottekott'n - kinderen die luidruchtig binnen spelen
- ruskabus - doordrijver, durfal
- rute - ruit

- rutte - platzak, blut
- ruttel'n - ongenoegen ventileren
- ruzelute - zelfverzekerde vrouw
- sakkosje - handtas
- salaa-vlaagske - malse regen
- saladiere - slakom
- saliere - zoutvat
- savat'n - pantoffels
- sebiet - straks, zo dadelijk
- sebwoird doen - netjes afwerken zoals het hoort
- sieze - reiskoets
- simpeloare - niet zo snuggere persoon
- sjète - breiwool
- sjiekoengs - witlof
- skabbe - stofjas
- skamateer'n - goochelen
- skamateur (eu zoals in Frans: une heure) - goochelaar
- skamateur, skamateer'n - goochelaar, goochelen
- skaverdin'n - schaatsen (ww)
- skelle, skelleke - snede, sneetje
- skellemes - schilmes
- skès - scheermes
- skeute - afschot (helling voor waterafvoer)
- skeuteldoek - schotelvod
- skeuteldoek - vaatdoek
- skeuvel - slordig uitziend persoon
- skipp'm - trappen, schoppen
- skivver'n - heel snel bewegen
- skoep'n - stelen, jatten
- skoere - schouder
- skof - lade
- skoffel'n - zich haasten
- skoffeloare - iemand die haastig te werk gaat
- skorteblauw - donkerblauwe huidkleur na een kneuzing
- skribbel - schram
- skrijèm'm - wenen
- skruwel'n - hard schreeuwen van pijn of schrik
- skufel'n - fluiten
- skuferlink - fluitje
- skwôijer - bedelaar
- slaper - oogvuiltje
- slapkèrel, slapkljèd - nachtjapon
- slekke - slak
- slekkevet - obees of vettig
- sletsen - slippers
- sleunse - vod
- sljère, sljè'n, utsljè'n - glijbaan, glijden, uitglijden
- sljèrig - glad
- smoeltrekker - zuurtje
- smuuk - motregen
- smwoir, 't smwoirt - mist, het is mistig
- soepetallwoire - diep bord
- splette - haarscheiding

- spokk'n - afbreken (draad, elastiek, touw, kabel, ...)
- sporrige wind - droge wind
- sporrige wind - koude en droge wind
- sporte - trede (van een ladder)
- spuug'n - overgeven, braken
- stafastig - voortdurend
- stek - prik (van naald, doorn, wesp, ...)
- stekelbeiers - kruisbessen
- stekke - wasknijper
- stesse - lang stuk haar
- stif froaj, vrjè froaj - heel braaf
- stinkers - afrikaantjes (bloemen)
- stjèg - stroef
- stoantje - bagagedrager van een fiets
- stoef'n, stoefer - opscheppen, pocher
- stove - kachel
- straalbie - wesp
- strek - stropdas
- strek - vlinderdas
- streus - met forse lichaamsbouw
- stutte, bootram - boterham
- sukerbwoin'n - prinsessenbonen
- sulfer - lucifer
- sulferbloeme - zwavelpoeder
- swoatel'n - onduidelijk spreken
- tats'n - noppen (van voetbalschoenen)
- tatsevoet - leest (van een schoenmaker)
- te kloffe - pardoes
- te lande - op de buiten
- te reke - achtereenvolgens, opeenvolgend
- teeg'n pruttel'n - protesteren
- tefète - straks
- tefrente - meerdere
- tegoare - samen
- tember - postzegel
- ten iptelle - op overschot, als reserve
- ten iptelle - reserve, op overschot
- tert'n (tort, getorten) - stappen, ergens in trappen
- terte - trede (van een trap)
- tettink - regenworm
- tiek mie - me dunkt
- tielik - vroeg
- tier'n - hard schreeuwen van kinderen bij het spelen
- tins'n, kul'n - plagen
- tjinbitter - oorworm
- tjiwel'n - met tegenzin opeten (traag kleine hapjes nemen)
- to ton - tot dan
- toartekloaj - belachelijk persoon
- toartekloaj - oen
- toespelle - sluitspeld
- toetoet - toch wel
- ton - dan
- ton - dan (bijwoord van tijd)

- totsekop - doodshoofd
- traape - val (voor muizen, ratten, mollen, ...)
- travèr - overweg
- triffels - uitvluchten
- trotinette - step
- truttefitte - vervelend meisje
- tsjaffel'n - struikelen
- tsjeffel'n - struikelen
- tsjoet'n - sul, sufferd
- tsjoolaerd - landloper
- tumelète - ongelukkige val, valpartij
- tusketerwe - maïs
- twôipe - te samen
- ulle - deksel
- uutlang'n - verklappen
- van tiene neeg'ne - bijna zeker
- van zinne (eure) sus droaijn - flauwvallen
- vanèèr'n - opnieuw
- vaneigens - uiteraard
- vaneigens - vanzelfsprekend, uiteraard
- vanèr'n - opnieuw
- vanswille - omdat, wegens, om reden van
- vantwèèst'n - dwars
- variss'n - spataders
- varwe - verf
- verassereerd - zelfzeker
- verdestrueer'n - kapot maken
- verlet - oponthoud
- verskoeper'n - verbranden (vlees, huid in de zon)
- versluns'n, verslunst - verwelken, verwelkt
- vertrek - toilet, WC
- verzip - vergiet
- veugel - vogel
- veuz'n - smeulen
- vlère - vleugel
- volte - kamer tussen twee verdiepingen in
- vrang - zwengel
- vuulneuz'n - anjers
- waskèrne - wasmachine
- weuglink - wegel
- wisse - twijg, dunne buigzame stok
- wisterwoaje - alles door elkaar
- wisterwoaje - kriskras, ordeloos, dooreen
- wisterwoaje - ongeordend, door elkaar
- woaterlanders - tranen
- woaterstjèn - spoelbak
- wrikkelgat - iemand die niet kan stilzitten
- wuk - wat
- zatte - koffietas, kopje
- ze doe mie nie vrimde - ik ken haar ergens van
- zèlms - zenuwen
- zeur'n - valsspelen
- zeuroare - valsspeler

- zie(r)lings, zie(r)linge - opzettelijk, maar tevens 'onbewust' (zie 'opmerkingen')
- zjèk'n, zjèker - zeveren, zeveraar
- zjèm - honing
- zjenivvers - aalbessen
- zjèpe - zeep
- zjèver in pakskes - flauwekul
- zoedslekke - naaktslak
- zulle - deurdorpel
- zupende - drijfmat
- zwinnemanier'n - onbeleefdheid

16 opmerkingen

- (Oude) Wevelgemse eetgewoonten:

- □ Ne bootram mê smoet = een boterham belegd met reuzel

- □ Klakkoars = 'verloren brood' = een sneetje brood geweekt in melk en ei, met boter gebakken in een pan, gewoonlijk opgediend met bruine suiker

- □ Potink = 'gewonnen brood' = een 'taart' gemaakt van oud brood met toevoeging van o.m. rozijnen

- □ Stovers (in algemeen West-Vlaams gebruikt voor stoofvlees) is in het Wevelgems aardappelpuree bereid met karnemelk

- Zoedpatatjes = aardappelschijfjes gebakken op met zout bestrooide plaat van de Leuvense kachel (zonder vetstof)

- Truf'n: gebak van soezendeeg gevuld met chocoladecrème en bestrooid met cacaopoeder

- Bouillonpatatjes: gekookte aardappelen met wortelen overgoten met bouillon van mergpijpen en soepvlees. Een snede brood werd belegd met het merg, gekruid met peper en zout, en eerst opgegeten.

- Beide betekenissen van 'zie(r)lings, zie(r)linge':

'Je liet em zie(r)linge vol'n' = Hij liet zich met opzet vallen.

'Je stapt zie(r)linge in zin ongeluk' = Hij gaat onbewust zijn ongeluk tegemoet.

'Zie(r)lings, zie(r)linge' betekent de ene keer 'blindelings', de andere keer 'opzettelijk'.

- De vervoeging van 'ja' en 'neen' zoals in het Westvlaams gebruikelijk is, maar met de Wevelgemse aa:

- □ Jaak, jaag, joaj (m), joas (v), jom, jaag, joas

- □ Nink, nièg, nej (m), nins (v), njèm, nièg, nins

- □ Beide zijn nog te versterken met ba (bajaak, ...), mobba (mobbanink, ...) en emmobba (...), emmobbajom, ...)

• Een 'flieflodder' (klemtoon op de eerste lettergreep) wordt wel eens gebruikt om een vlinder te benoemen. Dit woord wordt ook gebruikt voor een lichtzinnig meisje. Die 'vlindert' bijvoorbeeld van de ene jongen naar de andere. Een losbollige jongen wordt aangeduid met het woord 'flierefluut'.

• Een 'koele kikker' is letterlijk vertaald in het Wevelgems 'ne koede pùt'. Een 'koele kikker' betekent 'een nuchter, bedaard, pragmatisch iemand', maar 'ne koede pùt' betekent in het Wevelgems een 'koukleum'.

• Een 'plantrekker' heeft in het Nederlands een negatieve betekenis (een 'luilak'), maar in het Wevelgems wordt hiervoor 'carrotjé (van het Frans 'carottier' gebruikt. Plantrekker heeft in het Wevelgems een positieve betekenis, iemand 'die goed zijn plan kan trekken' is iemand die heel zelfstandig is en zich gemakkelijk uit een benarde situatie kan redden, voor alles een oplossing vindt.

- Een oud aftelrijmpje:

Roere roere n' intepot

Den duvel zit in 't innekot

't Innokot da brakke

't Manneke dat 't vermakte

't Meiske dat de moate sloeg

Oane kaboane, vliegt van de zwoane

Me zinne bek vul minskevljès.

- Het vergt soms een ware zoektocht om de herkomst van Wevelgemse woorden te achterhalen.

Mijn moeder had het bijvoorbeeld ooit eens over een 'fiesjow', waarbij ze het over een dier met een witte pels had. De speurtocht leidde naar het Picardische dialect (het regionale Frans dat in de film 'Bienvenue chez les ch'tis' aan bod komt): 'fichau ch'est putois in fransé. Seulmint, ch' blanc fichau, putois albinos, in fransé ch'est furet.'

'Fiesjow' komt bijgevolg van het Picardisch-Frans woord 'fichau' en werd in het Wevelgems gebruikt voor een fret, nerts of hermelijn).

- Het werkwoord "skèrn" (scheren) heeft in meerdere zegswijzen een andere betekenis, zoals in "'n twiene vaste skèrn" iemand (stevig) vastpakken, "zin puuste skèrn" er ongemerkt vandoor gaan, "de leegoard skèrn" lui zijn, "skèr joe weg" ga (uit de) weg, trap het af, ...

- Hoe herken je direct een Wevelgemnaar aan zijn dialect

-□De 'aa' wordt in het dialect zuiver uitgesproken: een paal = een paale, betalen = betaal'n, tafel = taafel, wafel = waafel, ... in tegenstelling tot algemeen West-Vlaams: poale, betoal'n, toafel, woafel, ...

-□Plaatsen van een 't' voor de meervoudsuitgang 's' van de talrijke overgenomen Franse woorden: cafeets, brasseleets, délégeets, videets, salsefits (schorseneren), stellaats (Leuvens biermerk Stella), ...

-□Vanzelfsprekend wordt de 'sch' steeds als 'sk' uitgesproken zoals typisch is voor Kortrijk en omgeving: mooi = skwône, schip = skip, schaatsen = skats'n, schilderen = skilder'n, ...

- En zoals typisch voor het West-Vlaams wordt de g als h uitgesproken: hè hin heheuh'n hie = jij hebt geen geheugen

- In de jaren 50 van de twintigste eeuw speelden de kinderen met een "toppeire", een houten priktol met een metalen punt, die door middel van een touw in beweging gebracht werd. Er waren twee manieren om die te laten draaien: bij "de kap" werd de tol vanuit de hoogte gegooid en bij "peetje snuk" werd horizontaal aan het touw getrokken terwijl die zich net boven de grond bevond. Met dit speelgoed werd ook op de speelplaats van de school gespeeld, tot het daar later verboden werd wegens het gevaar om anderen - of zichzelf - ermee te kwetsen.

- Om de naam van een kleur te versterken zeggen we in het Nederlands bijvoorbeeld "bloedrood". In het Wevelgems gebruikt men daarvoor vaak andere voorvoegsels: iemand die lang in de zon gezeten heeft kan "rotebrun" zijn, het tegenovergestelde is "kèsewit" (kaars + wit), fel verroest metaal is "koeieroste", na een vuil werk kun je "kaavezwort" (schoorsteen + zwart) zijn, iemand met blauwe plekken na een val of stoot is "skorteblauw" (schort + blauw) en een kleur die je helemaal niet bevalt krijgt het voorvoegsel "skit" (schijt + kleur).

- Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd de brug over de Leie - de grensrivier tussen Wevelgem en Lauwe - vernield. Het enige dat de kinderen aan beide zijden van de rivier konden doen was naar elkaar roepen. Al vlug ontstond het 'spelletje' dat er in bestond van op beide oevers van de Leie steentjes naar elkaar te gooien. Om de Lauwenaars uit te dagen schreeuwden de Wevelgemnaars dan: 'Twjè kjèr'n Lauwe e nog nie warme' (Twee keer Lauwe is nog niet warm).

- Woorden komen en gaan. Ooit hoorde ik mijn grootvader vertellen over een luxueuze bruiloft waar de 'krabbe verdjuts' op tafel lagen. Een typisch Wevelgems woord (overgenomen uit het Frans en met de Wevelgemse 't' voor de eind-s), een woord dat wellicht niemand meer kent. Etymologisch gezien is 'krabbe' een verbastering van het Franse 'grappe' dat (druiven)tros betekent. 'Vert jus' betekent in het Frans letterlijk 'groen sap', maar 'verjus' bestaat nog altijd als het uitgeperste sap van onrijpe (groene) druiven, dat in de culinaire wereld als alternatief voor azijn of citroensap gebruikt wordt. Mijn grootvader had het dus over de 'druiventrossen' die op tafel lagen, iets wat in zijn tijd grote luxe moet betekend hebben.

- Zanger / acteur Wannes Cappelle van 'Het zesde metaal' zingt in het Wevelgems

- Zeg je in Wevelgem iets in de aard van 'Ik moet er over nadenken' dan is het mogelijk dat er gereageerd wordt met `Peiz'n, peiz'n, Buskoars nen ezel es dwoid van peiz'n`.

Dit gezegde vergt enige toelichting. Het gaat hier om het verhaal van een ezel die zo lang twijfelde welke van beide voederbakken hij eerst zou aanspreken dat hij uiteindelijk stierf van de honger. In Wevelgem werd boer Buysschaert als bezitter van de ezel er aan toegevoegd.

woorden of ziet u fouten? U kunt die dan zelf toevoegen en verbeteren op de website, of laten toevoegen door een handige kennis.